

Voortgangsrapportage Retailagenda

April 2016

Inleiding

In maart 2015 is de Retailagenda officieel van start gegaan. Sinds een jaar wordt er onder leiding van de regiegroep met veel partijen gewerkt aan de uitvoering. De eerste resultaten worden zichtbaar. Er werden 31 Retaildeals getekend en gemeenten zijn met hun winkelgebieden aan de slag. De pilots op het gebied van regelgeving leveren waardevolle inzichten op en er is bijna overeenstemming bereikt over de convenanten ten aanzien van de huurmarkt. Allemaal resultaten die bijdragen aan een sterke sector en vitale winkelgebieden.

Actueel

De recente faillissementen in de retail hebben echter laten zien dat bedrijven moeite hebben zich tijdig aan te passen aan de veranderende marktomstandigheden. De wensen van consumenten veranderen snel. Ook de technologische ontwikkelingen hebben een grote invloed op de sector. We zijn trots op onze binnensteden en detailhandelstructuur, maar we hebben te veel vierkante meters winkeloppervlakte.

Wanneer er niet tijdig wordt ingegrepen bij leegstand dreigt een negatieve spiraal, waarbij leefbaarheid en veiligheid van bewoners en bezoekers op het spel staan en de verdienkans voor ondernemers steeds verder onder druk komen te staan. Dat betekent niet dat er helemaal geen nieuwbouw mag komen. Het kan waardevol zijn om te investeren en door innovatie winkelgebieden aantrekkelijk te houden. Maar dan liefst wel in de binnenstad of bestaande kansrijke winkelgebieden. Per saldo moet de winkelruimte in Nederland op basis van regionale afspraken tussen gemeenten worden verminderd.

Prioriteiten: versnelling transformatie en human capital

De ontwikkelingen hebben een grote impact op winkelgebieden, op de leefbaarheid in de steden en op de mensen die in de sector werken. De partners van de Retailagenda geven daarom prioriteit aan de transformatie-opgave en het menselijk kapitaal in de sector.

Er moeten scherpe keuzes worden gemaakt tussen kansrijke en kansarme gebieden. Dit voorjaar wordt de tweede tranche Retaildeals met gemeenten getekend en ook provincies hebben aangegeven RetailDeals te willen sluiten. In 5 gemeenten zijn pilots gestart met het (RO-) instrumentarium en er is een risico analyse ontwikkeld met objectieve informatie om deze keuzes op te baseren. Vastgoedeigenaren en retailers willen graag samen met gemeenten investeren in vitale winkelgebieden; de 75 projecten van de “Nieuwe Winkelstraat” zijn hiervoor illustratief.

We maken werk van de human capital agenda. Op kortere termijn gaat het erom zoveel mogelijk ontslagen mensen uit de detailhandel weer aan het werk te krijgen. Op initiatief van sociale partners wordt een mobiliteitsprogramma gestart.

Op de langere termijn moeten de opleidingen voor nieuw en bestaand personeel beter aansluiten bij de eisen van de sector, mobiliteit tussen sectoren worden vergroot en afspraken worden gemaakt over fondsvorming.

Conclusie

We zijn goed op weg, maar er is nog veel werk te verzetten. Ik ben blij met de inzet van alle betrokken partijen die via het netwerk werken aan een vitaal retaillandschap. De uitdaging is echter groot en de slagkracht ten aanzien van budget en menskracht is beperkt. Er moeten daarom scherpe keuzes worden gemaakt. We hebben daarom minder voortgang kunnen boeken op het terrein van logistiek en financiering. Daar proberen we aan te sluiten bij generieke programma's. Ook de oplossing voor het eID is complexer dan we dachten. Het animo onder gemeenten om mee te doen is groot, maar er is meer capaciteit nodig als we de problematiek goed willen aanpakken.

Marijke van Hees, voorzitter Retailagenda

Regionale implementatie

Vitale winkelgebieden

Het doel is om met meer dan vijftig gemeenten een RetailDeal te sluiten. Zij nemen het initiatief om belangrijke stakeholders bij elkaar te brengen en samen tot een toekomstgericht beleid voor de detailhandel te komen. Centraal hierin staan: duidelijke keuzes, lagere regeldruk, samenwerking met de stakeholders en regionale afstemming.

- ✓ De eerste 31 deals zijn in november getekend
- ✓ In mei worden er nog eens 40* RetailDeals gesloten
- ✓ Toolkit gemeenten is online beschikbaar.
- ✓ Platform De Nieuwe Winkelstraat is aan de slag in 75 gebieden, 23 maart landelijk congres
- ✓ Komend jaar showcases met grote steden
- ✓ Logistiek: rond de zomer wordt position paper over thuisbezorgen en regionale venstertijden en milieuzones verwacht

* prognose

Compacte winkelgebieden: beter toepassen van instrumentarium

Inschatting is dat er wat betreft vastgoed de komende jaren een overcapaciteit is van zo'n 20 procent van het totale winkelloppervlak. Met de proeftuinen toetsen we het beschikbare instrumentarium om te komen tot een reductie van winkelvastgoed en doen we ervaring op met toepassing. De ervaringen en ontwikkelde risico analyse delen we graag met andere gemeenten.

- ✓ In 5 gemeenten zijn pilots gestart met het (RO-) instrumentarium, rapportage wordt rond de zomer verwacht
- ✓ Gemeenten Arnhem, Haarlem, Hardenberg, Meppel en Roosendaal doen mee
- ✓ Er is een risico analyse ontwikkeld met objectieve informatie om keuzes te kunnen maken tussen kansrijke en kansarme gebieden

Regierol van de provincies

Provinciale Retaildeals

Provincies hebben de taak om in hun provinciale structuur- of detailhandelsvisie het toekomstbeeld voor de provincie te schetsen. Daaruit moeten kaders volgen die richting geven aan ontwikkelingen in de regio. Daarbij zijn keuzes nodig. Welke gebieden hebben toekomst? En welke gebieden zijn gebaat bij transformatie? Provincies kunnen bij het maken van deze keuzes een regierol vervullen en de samenwerking en afstemming in de regio faciliteren. Bijvoorbeeld door kennisdeling en partijen in de regio uit te dagen om met innovatieve oplossingen te komen. Om dit proces te ondersteunen, sluiten we provinciale Retaildeals.

- In juni worden provinciale Retaildeals getekend
- Afspraken over:
  - ✓ Van visievorming naar uitvoering
  - ✓ Schrappen van overbodige plancapaciteit
  - ✓ Inventariseren/ saneren/ transformeren van PDV- locaties
  - ✓ Ruimte voor vernieuwing/ initiatieven
  - ✓ Gezamenlijke investering in procesondersteuning
  - ✓ Gezamenlijke kennisbasis

Flexibele huurmarkt

Detailhandel Nederland en vastgoedpartijen werken samen aan vitale winkelgebieden waar klanten graag komen, ondernemers geld kunnen verdienen en beleggers rendement kunnen maken. De veranderingen in de retail en huurmarkt vereisen flexibiliteit van huurders en verhuurders. Detailhandel Nederland en vastgoedpartijen maken daarom afspraken ter verbetering van de werking van de markt op korte termijn. Daarbij worden ook afspraken gemaakt hoe de convenanten worden geïmplementeerd.

- ✓ Juridische uitwerking eind april gereed
- ✓ Concept convenanten worden voor de zomer openbaar voor consultatie
- ✓ In de convenanten worden afspraken gemaakt over:
  - Marktconforme herzieningshuur
  - Indeplaatsstellingen
  - Gezamenlijke investeringen in winkelvastgoed
- ✓ Evaluatie afspraken in 2018

Mobiliteit personeel

Korte termijn n.a.v. faillissementen (nieuw actiepunt)

De ontwikkelingen in de retail hebben een grote impact op de mensen die in de sector werken en stage lopen. Er vindt een verschuiving plaats naar het online kanaal en de wensen van consumenten veranderen in rap tempo. Dat bedrijven – met name het grootwinkelbedrijf – in de problemen komen, laat zien dat de sector moeite heeft om zich tijdig aan te passen.

CBS: “Vergeleken met een maand eerder (februari 2016) nam het aantal WW-uitkeringen in het grootwinkelbedrijf met 12,4 procent toe. Op jaarbasis is een stijging van 61 procent gemeld”.

- ✓ 1 mei start het mobiliteitsprogramma op initiatief van sociale partners
- ✓ Financiële ondersteuning beschikbaar vanuit SZW
- ✓ Intensieve samenwerking met UWV
- ✓ Urgente opdracht: nieuwe plekken voor leerlingen in werkleertrajecten gerealiseerd
- ✓ Branches verzorgen voorlichting UWV instrumentarium voor bedrijven die ontslagen winkelpersoneel willen aannemen

Human capital agenda

Lange termijn structuurversterking

De retailsector biedt aan meer dan 775.000 mensen werk. De eisen die consumenten aan de retail stellen, zijn veranderd. Daarom is aandacht voor de competenties van medewerkers en de beschikbaarheid daarvan noodzakelijk. Er ontstaan op dit moment veel vacatures op het gebied van eCommerce en we hebben meer mensen nodig die nieuwe concepten kunnen toepassen, waarbij gastvrijheid en beleving belangrijk zijn. In de Human Capital Agenda Retail brengen we competenties in beeld en maken we afspraken over scholing van personeel en studenten. We gaan de uitdaging aan om de schotten tussen branches/sectoren weg te nemen, zodat interne mobiliteit tussen bedrijven vergroot kan worden.

- ✓ Op 23 maart is een gezamenlijke start gemaakt van een Human Capital agenda voor de middellange termijn
- ✓ Opwaarderen kwaliteit opleidingen mbo/hbo/wo en scholing voor nieuw en bestaand personeel
- ✓ Vergroten mobiliteit tussen sectoren
- ✓ Aansluiting zoeken bij SZW-instrumentarium

Voor de retail is geen sectorplan ingediend.

Omnichannel vaardigheden

eAcademy en talent circles

De consument wil graag op ieder moment van de dag via verschillende kanalen aankopen kunnen doen: omnichannel retail. Dit stelt eisen aan ondernemers en hun personeel. Om de benodigde kennis aan te kunnen bieden zijn de eAcademy en Talent Circles opgezet. De eAcademy is een overzicht van curricula en cursussen die door onderwijsinstellingen worden aangeboden. Met de talent circles wordt retailers op een toegankelijke manier kennis bijgebracht door coaches.

- ✓ eAcademy : 17 geaccrediteerde opleidingen van 11 onderwijsinstellingen
- ✓ De eerste talent circles voor ondernemers start in mei, de tweede ronde wordt in het najaar opgestart

e-academy

<https://www.e-academy.nl/professionals/talent-circles/talent-circles>

Omnichannel

Veiliger en slimmer (online) kopen

Bedrijven consumenten en overheden doen online zaken met elkaar. Betrouwbaarheid en bescherming van privacy zijn daarvoor belangrijke randvoorwaarden. Een elektronisch identificatiemiddel (eID) biedt consumenten gemakkelijke toegang tot alle online winkels. Voor retailers biedt eID meer zekerheden over de klant (minder fraude), versnelling van het aankoopproces en het vergemakkelijkt het voldoen aan wettelijke eisen zoals leeftijdsverificatie bij het verkopen van alcohol. Retailers hebben voor identificatie in een private omgeving voorkeur om ook van een (online) overheidsmiddel gebruik te kunnen maken.

- ✓ Sinds begin 2016 pilots bij publieke en private organisaties met publieke en private inlogmiddelen
- ✓ Nederland ICT, Thuiswinkel.org en Detailhandel Nederland willen snel een betrouwbaar eID-middel
- ✓ Evaluatie door de overheid voorjaar 2016

Omnichannel

Bevordering export: informeren en inspireren

Nederland is een exportland, maar de retailexport blijft op Europees niveau achter. Relatief weinig buitenlandse consumenten doen aankopen bij Nederlandse winkels, terwijl internet veel kansen biedt. Noodzakelijke voorwaarde daarvoor is het slechten van barrières in de interne markt. Kansrijke exportproducten zijn sterke merken, Dutch design en innovatieve oplossingen.

<http://www.rvo.nl/onderwerpen/internationaal-ondernemen/wegwijzer-internationaal-zakendoen/nl-exporteert-wijzer-export>

<https://www.thuiswinkel.org/kennis/internationaal-ondernemen/cross-border-checklist>

- ✓ De app 'Nederland exporteert' is de eerste Nederlandse wereldwijde export app, speciaal ontwikkeld voor ondernemers met grensverleggende ambities
- ✓ Thuiswinkel.org, Buitenlandse Zaken en EZ hebben een checklist voor crossborder verkoop voor retailondernemers opgesteld

Verminderen regeldruk

Pilot verlichte regels

In het voorjaar van 2015 is gestart met een pilot Verlichte regels winkelgebieden in 12 gemeenten. Het doel is het versterken van ondernemerschap en innovatie en samenwerking tussen retailers, horecaondernemers en vastgoedeigenaren stimuleren. Partijen moeten belemmerende regels kunnen schrappen, veranderen of (tijdelijk) opschorten. Gezocht wordt naar maximale experimenteerruimte in zowel lokale als landelijke regelgeving.

www.platform31.nl/wat-we-doen/experimenten/verlichte-regels-winkelgebieden

Uit de tussentijdse resultaten blijkt dat 80% van de knelpunten oplosbaar is binnen de gemeente.

Ook blijkt er meer mogelijk binnen bestaande regels dan gedacht.

Tussenrapportage best practices t.a.v.:

- ✓ Bestemming/ Drank- en Horecawet
- ✓ Reclame- en uitstallingenbeleid
- ✓ Evenementenbeleid
- ✓ Algemene plaatselijke verordeningen

Verminderen regeldruk

Maatwerkeraanpak winkelambachten

Overheden en brancheorganisaties werken samen aan vermindering van de regeldruk voor retailers in het winkelambacht en voor de gastvrijheidseconomie. Voor het winkelambacht hebben zij een actieprogramma opgesteld om ondernemers gemakkelijker te laten voldoen aan wet- en regelgeving. Voor de gastvrijheidseconomie is dit programma in ontwikkeling. Deze programma's richten zich op de belangrijkste knelpunten waarvoor ondernemers graag een oplossing zien.

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/regeldruk/inhoud/regeldruk-bij-ondernemers/maatwerkeraanpak-regeldruk>

- ✓ Knelpuntenrapportage winkelambacht met 11 knelpunten is april 2015 aangeboden aan de Minister van Economische Zaken
- ✓ Actieprogramma regeldruk winkelambacht is op 18 december jl. aan de Tweede Kamer aangeboden

Inventarisatieoverzicht van regeldruk knelpunten binnen het winkelambacht

1 april 2015

- #1 Hoge kosten door werkgeversverplichtingen in het ontslagrecht
- #2 Dure werkgeversverplichtingen bij langdurige en/of regelmatige ziekte van medewerkers
- #3 Lokale lasten voor ondernemers in het winkelambacht te hoog en niet transparant
- #4 Dienstverlening gemeente onder de maat
- #5 Onduidelijke regelgeving bedrijfsaansprakelijkheid (BHV) veroorzaakt onnodige kosten
- #6 Risico-Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) leidt tot disproportionele inspanning en kosten
- #7 Heffingen Buma/Stemra, Sena, Stichting Reprorecht complex en duur
- #8 Nieuwe regels werkkostenregeling complex
- #9 Administratieve verplichtingen rondom hygiëncode geen toegevoegde waarde
- #10 Hoge regeldruk door nieuw etistenbeleid
- #11 Hoge parkeerkosten en slecht parkeerbeleid zorgen voor verlies van omzet

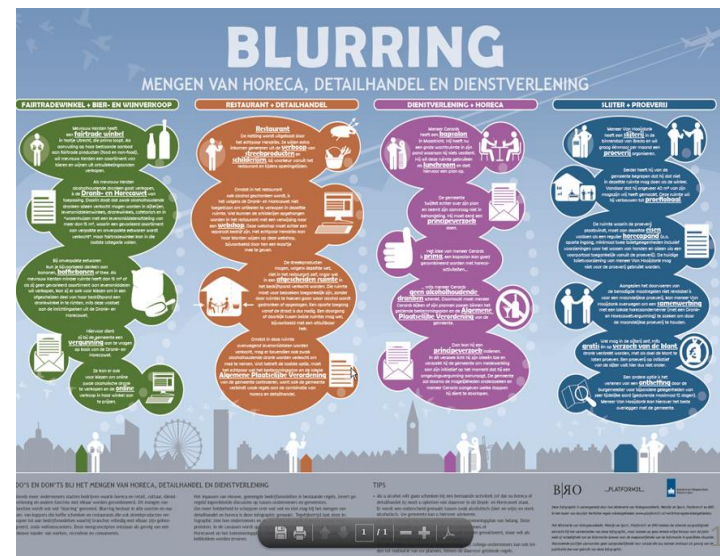
Verminderen regeldruk

Nieuwe concepten binnenstad

De consument vraagt vernieuwing en beleving en ondernemers spelen daarop in. In binnensteden ontstaan daardoor mengvormen van cultuur, dienstverlening, horeca en retail ('blurring'). Als gevolg vervagen grenzen tussen sectoren. Regelgeving is echter veelal langs de scheiding van traditionele sectoren georganiseerd. Dit werkt belemmerend voor vernieuwende concepten. Door vermenging toe te staan, ontstaat er meer diversiteit en innovatie. Het gevolg: een aantrekkelijker binnenstad en stimulans voor de economische ontwikkeling. Belangrijk is dat er een level playing field blijft bestaan voor horeca en retail. Nieuwe concepten mogen daarnaast niet ten koste gaan van gezondheidsbelang of de openbare orde en veiligheid.

- ✓ Infographic over mogelijkheden blurring is beschikbaar
- ✓ VWS evalueert Drank- en Horecawet
- ✓ VNG is pilot gestart

http://onsretailland.nl/app/uploads/2016/03/Blurring_poster.pdf

Ruimte voor ondernemers

Vermindering Administratieve lasten Europese regels

Detailhandel Nederland en het ministerie van Economische Zaken zetten zich gezamenlijk in voor betere Europese regelgeving. Doel is om de lastendruk voor de detailhandel te verminderen en grensoverschrijdende activiteiten in de retail te bevorderen.

Oplossingen voor prioritaire lijst

- ✓ Etiketteringseisen en verwijderingsbijdrage: samenwerking Benelux
- ✓ Prestatieverklaring in de Bouwproductenverordening: verduidelijking ILT
- ✓ Plaatsing energielabel: afspraken met NVWA
- ✓ Keurmerken en 'green lane' voor duurzaam hout: nader onderzoek i.s.m. douane
- ✓ Onduidelijkheid over de regels omtrent houdbaarheid van vleeswaren: vaststelling hygiëne code op 7 maart
- ✓ Mogelijke verplichting Data protection officer: uitzondering gemaakt voor MKB
- ✓ Toezicht en handhaving van EU veiligheidsvoorschriften op producten van buiten de EU: mogelijk voorlichting consumenten

Financiering en Internationaal

Financiering MKB: generieke aanpak

Veel bedrijven in de detailhandel zijn door de crisis ingeteerd op hun eigen vermogen en willen nu investeren. Voor de retail zijn diverse alternatieve, generieke financieringsvormen beschikbaar. In de afgelopen periode zijn daar nog meer initiatieven bijgekomen. De retail sluit zich daarbij aan.

- ✓ Lancering Nationale Financieringswijzer op 21 september 2015 MKB Impulsfonds heeft voor bijna € 40 miljoen aan financiering verstrekt, waarvan een substantieel deel aan de retail. Er wordt nu gezocht naar nieuwe financiers.
- ✓ Ondersteuning bij de zoektocht: de drie grootbanken zijn ieder afzonderlijk gestart met initiatieven om hun klanten te ondersteunen bij hun zoektocht naar financiering.
- ✓ Achtergestelde leningen fonds: gaat vanaf medio 2016 achtergestelde leningen verstrekken aan mkb-ondernemers met gezonde groei- en winstvooruitzichten, die zonder inbreng van extra vermogen niet in aanmerking komen voor regulier krediet.

<https://www.nationalefinancieringswijzer.nl>

Financiering en Internationaal

Holland Shopping Alliance

Het aantal internationale bezoekers aan Nederland stijgt: vorig jaar kwamen er bijna 15 miljoen. Dit is een stijging van zeven procent vergeleken met 2014. Inschatting is dat zij ruim € 600 miljoen besteden in winkels, waarvan bijna de helft bij mkb-bedrijven, bij voorkeur in de fysieke winkelomgeving. Internationale bezoekers leveren daarom zowel economisch als maatschappelijk een bijdrage aan ons lokale voorzieningenniveau. Middels de Holland Shopping Alliance wordt op basis van een gezamenlijke strategie een grotere zichtbaarheid van het aantrekkelijk- en onderscheidende Nederlandse retail aanbod in de internationale positionering en destiniemarketing van de bestemming 'Holland' gerealiseerd wat (uiteindelijk) moet leiden tot meer internationale bezoekers die meer besteden in meer Nederlandse winkels op meer plekken.

- ✓ Ondertekening MoU NBTC en Inretail op 15 april 2016
- ✓ Inventarisatie en commitment realisatie van funding, content en distributiepartners
- ✓ Selectie van aantrekkelijk aanbod voor in de internationale 'etalage'
- ✓ Eerste pilot campagne in 2016

Meer informatie: www.onsretailand.nl